

KARVIAN TARKASTUSLAUTAKUNNAN VUODEN 2021 ARVIOINTIKERTOMUS

SISÄLLYSLUETTELO:

1. LAUTAKUNNAN TOIMINTA.....	2
1.1. Kokoonpano.....	2
1.2. Tehtävät, toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet	2
1.3. Yhteys tilintarkastajaan.....	3
1.4. Toimintamuodot.....	3
2. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEKÄ TOIMINNAN TULOKSELLISUUDEN JA TARKOITUKSEN MUKAISUUDEN ARVIOINTI	3
2.1. Kunnanhallitus.....	3
2.2. Kasvatus- ja opetuslautakunta	4
2.3. Tekninen lautakunta.....	6
2.4. Koko kuntaa koskevat taloudelliset tavoitteet	7
3. KUNTAKONSERNI	7
4. YHTEENVETO	7

1. LAUTAKUNNAN TOIMINTA

1.1. Kokoonpano

Kuntalain 121.1§:n mukaan kunnanvaltuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Valtuusto on kokouksessaan 12.8.2021 valinnut tarkastuslautakuntaan seuraavat jäsenet ja varajäsenet:

<u>Varsinainen jäsen</u>		<u>Henk.koht.varajäsen</u>	
Kaija Kangas	(5)	Paavo Tuuliniemi	(0)
Hilma Välimäki	(2)	Pirkko Välimäki	(3)
Esko Luomanen	(1)	Tiina Mustasilta	(0)
<i>11.11.2021 alkaen:</i>			
Jukka Ohrankämmen	(3)	Anne Aho	(0)
Rauni Virtanen	(3)	Merja Holkko	(0)
Ilmo Törmä	(5)	Atte Myllyviita	(0)

Suluissa on esitetty osallistumiskerrat kokouksiin. Kokouksia on ollut 5 kpl.

Kunnanvaltuusto on 11.11.2021 valinnut tarkastuslautakunnan jäsen Esko Luomasen ja varajäsen Tiina Mustasillan tilalle tarkastuslautakunnan jäseneksi Jukka Ohrankämmenen ja varajäseneksi Anne Ahon (KV 77§/2021).

Tarkastuslautakunnan jäsenet ovat ilmoittaneet seuraavat pysyvät esteellisyydet: Puheenjohtaja toimii Karvian Vuokratalot Oy:n hallituksen puheenjohtajana ja vapaa-ajanlautakunnan varajäsenenä. Rauni Virtanen on Karvian Vuokratalot Oy:n hallituksen jäsen, Pirkko Välimäki on opetus- ja kasvatustalokunnan jäsen, vapaa-ajanlautakunnan varajäsen ja keskusvaalilautakunnan jäsen. Hilma Välimäki on vapaa-ajanlautakunnan varajäsen.

1.2. Tehtävät, toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on KunL 121 §:n mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet sekä onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tuloksellisuutta tarkastellaan laajasti toiminnan onnistuneisuutena, arvioiden miten hyvin kunta täyttää tehtävänsä asukkaiden palvelujen tuottajana.

Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Hallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta (KunL 121.5§).

1.3. Yhteys tilintarkastajaan

Kunnan tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy vastuullisena tilintarkastajanaan JHT Vesa Keso.

1.4. Toimintamuodot

Tarkastuslautakunta on käsitellyt kuntalain ja hallintosäännön edellyttämiä asioita tili-vuodelta 2021 vuosille 2021-2024 hyväksytyyn arviointisuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2021 painopistealueena on ollut kasvatus- ja opetuslautakunnan alaiset toiminnot.

Jokaiseen tarkastuslautakunnan kokoukseen on kutsuttu kunnanjohtaja ja kunnansihteeri selvittämään ajankohtaisia kunnan toimintaan ja talouteen liittyviä asioita. Jokaisessa kokouksessa on ollut myös työohjelman mukainen arviointiteema.

Kunnanjohtajan lisäksi toimintavuoden aikana kokouksissa on ollut kuultavina kunnanrakennusmestari, kirjastonhoitaja, yhtenäiskoulun rehtori, opettajien edustaja, tukipalveluesimies, Posan kuntayhtymäjohtaja, varhaiskasvatusjohtaja, koulutoimenjohtaja, rakennuspäällikkö ja vt. tekninen johtaja.

Tarkastuslautakunta on saanut selvityksiä johtavien viranhaltijoiden toimesta kunnan toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta. Viranhaltijoiden täytettäväksi on annettu arviointilomake, joka on liitteineen toimitettu ennen kokousta tarkastuslautakunnan jäsenille.

Osana arviointityötä tarkastuslautakunta seuraa kunnan toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa. Lautakunta on keskinäisellä työnjaolla sopinut eri toimielinten hallinnon seuraamisesta.

Lautakunnan jäsenten hallinnon seurantavastuu on seuraava:

<u>Lautakunta</u>	<u>Tarkastuslautakunnan jäsen</u>
Kunnanhallitus	kaikki
Elinvoimalautakunta	Kaija Kangas
Kasvatus- ja opetuslautakunta	Rauni Virtanen
Tekninen lautakunta	Hilma Välimäki ja Jukka Ohrankämmen
Vapaa-ajanlautakunta	Ilmo Törmä

Lisäksi tarkastuslautakunta on tehnyt tutustumiskäynnin päiväkodin uuteen osaan 8.9.2021 kokouksen yhteydessä.

2. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEKÄ TOIMINNAN TULOKSELLISUUDEN JA TARKOITUKSEN MUKAISUUDEN ARVIOINTI

2.1. Kunnanhallitus

Tarkastuslautakunta on kuulemisissa kartoittanut mm. talousarvion tavoitteiden laadintaprosessiin ja tavoitteiden vaikuttavuuteen liittyviä asioita.

Saadun selvityksen mukaan talousarviotavoitteiden asettamisen prosessia on pidetty tarkoituksenmukaisena. Tavoitteiden jalkauttaminen osaksi toimintaa sen sijaan jää suurelta osin toteuttamatta. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että valtuuston hyväksymät tavoitteet ohjaavat mahdollisimman hyvin kunnan toimintaa. Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta.

Tarkastuslautakunta on keskustellut toimielinten kokoussaikatauluista ja niiden suunnittelemisesta. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kokoussaikataulu ja kokousten keskeiset asiat ovat tiedossa riittävän aikaisin. Tarkastuslautakunta suosittelee esim. vuosikellon käyttämistä kokousten suunnittelussa.

Posa

Tarkastuslautakunnalle on selvitetty mm. Karvian kunnan sote-palveluihin, hoitotakuun toteutumiseen ja hyvinvointialueuudistukseen liittyviä asioita.

Hoitotakuun osalta todettiin lakisääteisten määräaikojen toteutuminen. Saadun selvityksen mukaan koronapandemia on vaikeuttanut lakisääteisissä määräajoissa pysymistä. Tarkastuslautakunnalle on selostettu myös Karvian kunnan koronarokotusten toteutumista ikäryhmittäin ja Covid -19 positiivisten määrän kehitystä.

2.2. Kasvatus- ja opetuslautakunta

Varhaiskasvatus

Tarkastuslautakunnalle on esitelty varhaiskasvatukseen liittyviä 1.8.2021 voimaan tulleita lakimuutoksia ja niiden vaikutuksia kuntatalouteen. Lakiuudistuksessa on muutettu henkilöstömitoitukseen ja päivähoitomaksujen suuruuteen liittyviä määräyksiä. Lakimuutokset vaikuttavat varhaiskasvatuksen tuloja pienentävästi ja menoja lisäävästi.

Tarkastuslautakunnalle on esitelty päiväkotinvestoinnin toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita sekä niiden toteutumiseen liittyviä asioita.

Saadun selvityksen mukaan hankkeen kokonaiskustannukset vuosilta 2020-2021 tulevat olemaan noin 624 t€. Vuoden 2021 talousarviossa on määräraha ollut aluksi 300 000 € ja tämän lisäksi valtuusto on myöntänyt lisämäärärahan 225 500 €. Vuoden 2021 kustannukset tulevat ennusteen mukaan olemaan noin 24 000 € suuremmat kuin talousarviossa. Saadun selvityksen mukaan kunnanvaltuustolle tullaan vielä esittämään tämän suuruista talousarviomuutosta.

Toiminnallisina tavoitteina tuotiin esille mm. resurssien tarkoituksenmukaisempi käyttäminen, kun kaikki toiminta saadaan samaan toimipisteeseen. Uudet toimitilat mahdollistavat tämän tavoitteen saavuttamisen. Saadun selvityksen mukaan suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitu päiväkotinvestoinnille asetetut toiminnalliset tavoitteet. Tilat otetaan käyttöön 13.9.2021.

Tarkastuslautakunta teki 8.9.2021 kokouksen yhteydessä tutustumiskäynnin päiväkodin uuteen osaan. Tarkastuslautakunta katsoo, että uusitut tilat vastaavat asetettuja tavoitteita ja mahdollistavat hyvän ja tarkoituksenmukaisen toiminnan.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä myös, että toiminnassa hyödynnetään jo olemassa olevia kiinteistöjä.

Perusopetus

Tarkastuslautakunnalle on selvitetty yhtenäiskoulun toimintaan, tavoitteiden saavuttamiseen sekä johtamiseen liittyviä asioita.

Oppilasmäärän oli ennustettu laskevan selkeästi mutta käytännössä syksyn 2021 oppilasmäärä (209 oppilasta) on vuoden 2017 tasolla. Koska syksyllä 2017 käyttöönotetut uusitut toimitilat on mitoitettu laskevan oppilasmäärän mukaan, on opetustiloja pitänyt hankkia myös nykyisen koulurakennuksen ulkopuolelta.

Saadun selvityksen mukaan kustannukset / oppilas on ollut vuosina 2018 ja 2019 noin 13 t€/oppilas ja vuosina 2020 ja 2021 noin 10 t€/oppilas. Merkittävä tekijä kustannusten pienentymisessä on ollut kuljetuskustannusten lasku.

Tarkastuslautakunnan saaman tiedon mukaan yhtenäiskoulun aloittaessa syksyllä 2017, saadut it-laitteet ovat olleet laadukkaita ja ajantasaisia. Laitteiden tehokasta ja tarkoituksenmukaista käyttämistä rajoittaa kuitenkin puutteet laitteiden ylläpidossa ja kehittämisessä. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että it-laitteiden tarkoituksenmukainen ja tehokas käyttö varmistetaan ja järjestetään tarvittaessa riittävä it-tuki.

Tarkastuslautakunnan saaman tiedon mukaan Karvian kunnan koulutoimen toteuttamien Move! -mittausten tulokset ovat olleet huolestuttavan heikkoja. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että tulosten parantamiseksi toimitaan suunnitelmallisesti ja että toimenpiteiden toteuttamisesta ja vaikutuksista raportoidaan toimielimille.

Kirjastotoimi

Kirjastonhoitaja on selvittänyt tarkastuslautakunnalle ajankohtaisia kirjaston toimintaan liittyviä asioita. Saadun selvityksen mukaan Kankaanpään ja Honkajoen kuntaliitos ei ole vaikuttanut päivittäiseen kirjaston toimintaan Karviassa. Karvia ostaa kirjastonhoitajan palveluita Kankaanpäästä yhden päivän viikossa, joka on sama määrä kuin ennen kuntaliitosta. Tarkastuslautakunta katsoo, että kirjaston tulevaan kehittämiseen saattaa vaikuttaa se, että kuntaliitoksen myötä Satakirjaston johtoryhmässä Karviaa edustaa Kankaanpään kirjaston johtaja.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kirjastotoiminnan kehittämisessä hyödynnetään erilaisia teknisiä ratkaisuja.

Vuosien 2020 ja 2021 lainaus- ja kävijämäärien kehitykseen on suuresti vaikuttanut koronapandemiasta johtuneet käyttösulut. Saadun selvityksen mukaan kävijä- ja lainausmäärien lasku on tapahtunut samassa suhteessa suluista johtuneiden aukioloaikojen vähenemisen kanssa.

Eri sidosryhmien välisenä yhteistyönä on tuotu esille liikuntatoimen kanssa tehty yhteistyö. Kuntalaiset ovat esimerkiksi voineet noutaa erilaisia liikuntatoimesta lainattavia tarvikkeita kirjastosta.

Saadun selvityksen mukaan yhteistyö koulun ja päiväkodin kanssa on ollut joustavaa.

Tarkastuslautakunta keskusteli kirjastorakennuksen kunnosta. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kirjastorakennuksen katon mahdolliset vuotovahingot selvitetään ja tehdään tarvittavat korjaustoimenpiteet.

2.3. Tekninen lautakunta

Tukipalveluesimies on esitellyt tarkastuslautakunnalle toimenkuvansa ja vastuualueensa sisältöä. Hän on aloittanut toimessa 1.1.2021. Tukipalvelut tuottavat Karvian kunnalle ruoka- ja siivouspalveluita ja Iltaruskon palvelukeskukselle ruokapalveluita. Saadun selvityksen mukaan tukipalvelupäällikön tehtävät ovat pääasiassa hallinnollisia.

Tarkastuslautakunta on keskustellut ruokapalveluiden tuottamiseen liittyvistä asioista. Esillä oli mm. lähiruoan painottaminen, palautteiden kysyminen ja hyvinvointialueuudistukseen liittyvät asiat. Saadun selvityksen mukaan Iltaruskon palvelukeskuksen ruokahuolto siirtyy uudistuksen yhteydessä hyvinvointialueen tuotettavaksi.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että ruokahuollossa tarkoituksenmukaisuuden parantamiseksi suunnitellut uudistukset toteutetaan mahdollisimman hyvin.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että opetustoimen ja keittiöpalveluiden poikkihallinnollista yhteistyötä sekä kuntien välistä verkostoitumista hyödynnetään mahdollisimman hyvin.

Tarkastuslautakunta on keskustellut kiinteistöjen kunnossapidosta. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että tekninen lautakunta seuraa aktiivisesti kiinteistöjen kuntoa ja kunnossapidon toteutumista esim. tekemällä kiinteistökatselmuksia.

Tarkastuslautakunta on vuoden 2020 arviointikertomuksessa todennut, että sen saaman tiedon mukaan vuoden 2020 loppupuolella on otettu koekäyttöön kiinteistöhuollon sähköinen huoltokirja. Saadun selvityksen mukaan kyseisellä ohjelmalla kiinteistöhuollon seurannan on ollut määrä parantua merkittävästi. Tarkastuslautakunta piti vuoden 2020 arviointikertomuksessa tärkeänä, että sähköinen huoltokirja otetaan käyttöön ja että sitä hyödynnetään täysimääräisesti kiinteistöjen suunnitelmallisessa ja ennakoivassa ylläpidossa. Tarkastuslautakunta uusii vuoden 2020 huomionsa.

Tarkastuslautakunta keskusteli irtaimiston myyntiprosessista. Tarkastuslautakunta toteaa, että hallintosäännön mukaan irtaimiston luovuttamisesta päättää se toimielin, jonka hallintaan kyseinen omaisuus kuuluu. Arvoltaan vähäisen (3000 euroa) irtaimen omaisuuden luovuttamisesta päättää toimintayksikön esimies.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että irtaimen luovuttamisprosessissa noudatetaan yhtenäistä toimintamallia.

2.4. Koko kuntaa koskevat taloudelliset tavoitteet

Tilinpäätöksen mukaan tuloslaskelman osoittama vuosikate oli 1,4 M€, joka on 1,0 M€ enemmän kuin talousarviossa. Tilikauden ylijäämä oli 0,65 M€, joka on 1,6 M€ enemmän kuin talousarviossa. Investointimenojen toteutuma oli 930 t€, joka on 91 % budjetoidusta.

Taseen 31.12.2021 mukaan kunnan suhteellinen velkaantuneisuus oli 19 % ja lainakanta 2,1 M€ (911 €/asukas). Taseen kertynyt ylijäämä oli 3 667 €/asukas.

Lainamäärää voidaan pitää melko alhaisena. Pieni lainamäärä kertoo siitä, että investoinnit on voitu suurelta osin tehdä tulo-rahoituksella. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kunnanhallitus seuraa aktiivisesti investointien toteuttamista ja mahdollisen korjausvelan kertymistä sekä raportoi toteutumisesta hallintosäännön mukaisesti vuosineljänneksittäin myös kunnanvaltuustolle.

3. KUNTAKONSERNI

Toimintakertomuksessa on tehty selkoa kuntakonserniin kuuluvista yhtiöistä. Toimintakertomuksen sivuilla 29-38 on esitetty kunnanvaltuuston asettamia tavoitteita tytäryhteisöille ja annettu selonteko konsernivalvonnan järjestämiestä.

Konsernitilinpäätöksen mukaan tuloslaskelman osoittama vuosikate oli 3,9 M€ ja tilikauden ylijäämä on 0,87 M€. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus on 52,5 % ja kertynyt ylijäämä on 6 764 €/asukas.

4. YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta on suorittanut lakisääteisen arviointitehtävänsä ja jättää vuoden 2021 arviointikertomuksen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi.

Hallituksen tulee antaa valtuustolle arviointikertomuksessa esille nostetuista asioista KunL 121.5§ mukainen lausunto. Tarkastuslautakunta esittää, että lausunto annetaan 15.9.2022 mennessä.

Karviassa 20.5.2022

Kaija Kangas
puheenjohtaja

Pirkko Välimäki

Ilmo Törmä

Jukka Ohrankämmen